

Морозов је изрекао сумњу да је латински текст у ствари примаран, а грчки секундаран (а не обрнуто, како сматра традиција). Могуће да се аутор XV или XVI века, издавши прво наводни "превод", није потрудио да узме у обзир утицај прецесије, а кад му је на то указано, унео је поправке у грчки "оригинал", померивши га наниже до II века.

Уосталом, могућ је приговор против примарности латинског текста. У XVI веку Птолемејева књига није била издавана као документ историје науке, већ као научни трактат за непосредну употребу од стране научника и студената астрономије. Том циљу су противречили подаци каталога, застарели због прецесије, и преводилац је "освежио" каталог уневши у њега за то време најновије податке (тј. податке XV-XVI века). Издавач грчког текста (наредне године) је међутим сматрао да због постојања латинског превода, тај текст не мора више бити уџбеник, и због тога реконструисао првобитне Птолемејеве бројеве (који смештају каталог у почетак нове ере). Ово размишљање потврђује и насловна страна латинског издања 1537. год. где је директно речено: "на данашње време преведено специјално ради студената" (*ad hanc aetatem reducta, atque seorsum in studiorum gratium*).

Тај аргумент, тако, признаје апокрифност латинског издања (макар у односу на звездани каталог), али одриче апокрифност грчког.

Наведени приговор оповргава то, што су у грчком издању (1538. год.) све ширине систематски повећане (побољшане) у односу на ширине латинског издања (1537. год.) за 25' или пак замењене тачнијим. То није корекција због прецесије, јер ширине немају прецесију. Поправка је кружна, тј. цела еклиптика је померена на југ, скоро за цео Сунчев дијаметар. При томе је еклиптика грчког издања добила природну (астрономску) позицију, пошто је њена раван прошла практично кроз центар координатног система. У латинском је пак издању еклиптика још била "лоша" у смислу да њена раван није пролазила кроз центар небеске сфере. На тај начин, еклиптика латинског издања била је лоше измерена, а еклиптика наредног, грчког била је суштински побољшана. Овде се очигледно ради о побољшању првобитног латинског текста.

Дакле, "реконструкцијом" Птолемејевих података у једном смислу (узимање у обзир прецесије), издавач грчког текста их је побољшавао и у другом смислу. То се не слаже са хипотезом о оригиналности грчког текста. Због тога (да се не би упуштали у оваква прилично субјективна резновања), у даљем ћемо се ослањати на каноничку верзију каталога [372], која се заснива на *рукописима* "Алмагеста".

8.2.4. Статистичко истраживање звезданог каталога "Алмагеста". Датирање каталога по сопственом кретању звезда

У овој тачки ћемо укратко описати резултате великог статистичког истраживања каталога "Алмагеста", које су урадили В.В. Калашњиков, Г.В. Новосовски и А.Т. Фоменко 1986-1988. год. Ти резултати су објављени у [354], [355]. Пошто је обим истраживања велики, аутори намеравају да издају књигу специјално посвећену геометријским, статистичким и прецизностним својствима